

Geworteld

“Wat betekent het voor jou om geworteld te zijn?” Ik vond dat een mooie vraag. Hij werd gesteld in de viering op zondag 4 oktober, die was voorbereid door de tieners van de jeugdkerk. Er kwamen ook mooie, eerlijke antwoorden op. En die nodigden iedereen uit om er ook zelf over na te denken: Wat maakt nu dat ik me geworteld voel? Bén ik wel geworteld? Wat is ervoor nodig om te kunnen zeggen dat dat zo is?

Uit de antwoorden die we hoorden, kwam naar voren dat geworteld zijn alles te maken heeft met identiteit, goede grond en omstandigheden, gezonde voeding, en met verbinding. Dat zal iedereen herkennen. Wanneer daarin iets ontbreekt, wordt het moeilijker om je te hechten, om je plek in te nemen. Misschien herken je dat ook wel in je eigen leven.

Het raakte me dat sommige jongeren daar zo open over vertelden. En dat ze ook zelf elkaar (en ons) aanreikten hoe aandacht voor elkaar en goede verbondenheid kan helpen. Bijzonder vond ik ook hoe twee volwassen Jannen, helder bevraagd door Mirthe, daarop aanhaakten: Jan Mustafa, gevlucht uit Syrië, die zich in een voor hem volslagen onbekend land opnieuw moest zien te hechten en daar ook in slaagde, en Jan Willemsen, die hier geboren is en zich al zijn hele leven nauw verbonden voelt met de kerk en met God.

Aansluitend bracht ook Marieke ons (met haar intussen beroemde ‘pocketpreek’) bij de verbinding met God, de Eeuwige. In Wie je wortels liggen, bij Wie je groeikracht kunt vinden, en, zei ze: “bij Wie telkens weer een nieuw begin mogelijk is.”

(Toe)vertrouwen

Ik heb er maar een plaatje bij gezet. Want als het gaat het over bomen, dan denk je nu als vanzelf aan de herfst, toch?

De natuur verschiet van kleur, het oude moet worden loslaten. Vallende blaadjes.

Marieke schrijft er verderop meer over.

Over loslaten ging het ook op de zondag dat mw. Ciska Heemsbergen voorging. Zij bepaalde ons bij de ‘christelijke kunst van het loslaten’, zoals ze het noemde. Neem de seizoenen in ons leven, de gang van het leven, zoals ook verwoord in het boek Prediker. Loslaten hoort daarbij. Bijvoorbeeld het loslaten van dromen, van idealen, je gezondheid, dierbaren. Je ontkomt er niet aan. Maar daar afstand van moeten doen is vaak pijnlijk en kan slapeloze nachten veroorzaken. Dan helpt het niet om domweg te roepen: ‘Laat het gaan, laat het los’. Alsof je dat zomaar zou kunnen: de knop omzetten, dingen achter je laten. In de praktijk is dat zo eenvoudig niet.

Zij verbond die last met woorden van Jezus, die de mensen uitnodigt:

“Kom naar mij toe, als je moe en belast bent, en ik zal je rust geven.”

En toen zei zij iets wat ik heel troostvol vind. Daarom schrijf ik het hier graag nog een keer op. De christelijke kunst van het loslaten, zo zei ze, is dus niet dat je iets laat vallen, het kwijtraakt aan het luchtledige, maar “dat je het toevertrouwt aan handen die groter zijn dan de jouwe”. En dat ‘het’ kan dan van alles zijn: Zorgen. Anderen. Onszelf.

Ik vind dat een bijzonder woord: ‘toevertrouwen’. En ook bijzonder vind ik dat je dat al aan het leven mag leren: dat je jezelf, met je zorgen én je dromen, kunt toevertrouwen aan God, in wie je geworteld bent. En dat daarin kracht schuilt én die belofte van rust. Dan wordt loslaten, wonderlijk genoeg, een vorm van ontvangen.

Coosje Haan, redacteur kerkblad

Omzien naar elkaar

Gertruud Kooiman kreeg een ongelukje tijdens het hardlopen en bliesseerde haar voet. Een voorspoedig herstel gewenst.

Ook Yske van Schaik kwam ongelukkig te vallen, in haar huis. Ze brak daarbij haar heup. Op het moment van schrijven is ze net succesvol geopereerd. We wensen haar moed en beterschap toe!

Jubileum

Wim en Renske Bloed-Knaap hopen D.V. op 26 november hun 50-jarig huwelijk te vieren. Wij wensen jullie, met de kinderen en kleinkinderen en al wie om jullie heen staan, een bijzonder mooie dag toe.

*Lof zij de Heer, ons hoogste goed,
oorsprong van al het goede,
de God die louter wonderen doet.
Wij leven in zijn hoede,
die onze vrede is, onze vreugd,
in wie zich heel ons hart verheugt.
Geef onze God de ere!*

*Ik wil U, Heer, mijn leven lang
van ganse harte prijzen
en in mijn lied, mijn lofgezing
mijn dank aan U bewijzen.
Mijn hart, verheug u in de Heer,
lichaam en ziel, verblijd u zeer!*

Lied 869: 1 en 6

Dank!

Dank voor alle felicitaties, kaarten en goede wensen voor ons 60-jarig huwelijk. Het heeft ons erg goed gedaan dat zo veel mensen aan ons hebben gedacht. We kijken met een dankbaar gevoel terug op deze bijzondere mijlpaal.

Groeten, Thea en Sander de Hartog

Verhuisd

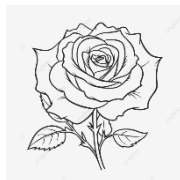
Alida van den Berg en haar man Jeroen Koenders, Elster Grindweg 3a, zijn in oktober vertrokken uit Driel, de geboortegrond van Alida. Zij schrijft: *“We hebben altijd fijn gekerkt in Driel en de warmte van de gemeenschap gewaardeerd. Maar we gaan verhuizen en vanaf oktober gaan we in Beers wonen, waar we proberen onze draai daar in de kerk te vinden.”* Een goede tijd gewenst in Beers!

De laatste zondag van het kerkelijk jaar

Op 22 november is het Eeuwigheidszondag, ook Gedachteniszondag genoemd. We gedenken hen die ons het afgelopen jaar ontvallen zijn en hen die wij al langer moeten missen.

Van de gemeenteleden die ons het afgelopen jaar zijn ontvallen ligt er een steentje in de nis vóór in de kerk.

Zij worden in de dienst met naam genoemd en er wordt een roos voor hen in de vaas gezet.

Ook andere overledenen kunnen met naam genoemd worden. Wilt u overleden dierbaren ook genoemd hebben, dan kunt de naam of namen doorgeven aan de scriba: scriba@pkndriel.nl. Ook voor hen zal er dan een roos zijn.

Voorganger in deze dienst is onze eigen dominee Marieke Muijen.

Wilma Janssen, scriba

Verslag kerkenraadsvergadering 15 september 2026

1. Opening

Marieke leest twee stukjes tekst. Eén uit Handelingen 8 en één uit Romeinen 6. Ze besluit met gebed.

2. Kerkenraadszaken

- a) Bezoek classispredikant (moderamina Heteren en Driel).
Ada Rebel komt op bezoek op 13 oktober om 19.30 uur in Ons Gebouw. Koert heeft de aanwezigen een mail gestuurd met de onderwerpen die we graag willen bespreken.
- b) 27 oktober: gemeenteavond.
Beleidsplan: Het eerste deel van de avond (ca. 1 uur) kunnen mensen in groepjes de colleges langs. Pastoraat en predikant samengevoegd, CvK en diaconie.

Er kan input gegeven worden op en 'gediscussieerd' worden over de speerpunten die de colleges hebben uitgewerkt. In het tweede deel worden de 10 omgangsregels nogmaals benoemd in het kader van 'het veilige kerk zijn'. Hierna kunnen er nog vragen worden gesteld.

c) Verzoek voor doop.

Er is een verzoek voor doop (op belijdenis) gekomen van een jonge Drielenaar. Dit is natuurlijk heel mooi. Marieke heeft een gesprek gehad met hem over zijn beweegredenen voor dit verzoek. De kerkorde is erop nageslagen en zomaar dopen is discutabel. Een periode van onderricht is wenselijk/moreel verplicht. Heel mooi zou het zijn wanneer wij een klein groepje jongeren van ongeveer dezelfde leeftijd bij elkaar krijgen om een paar bijeenkomsten te kunnen organiseren als een soort catechisatie.

Wij besluiten niet zomaar te dopen op afroep, ook omdat deze Drielenaar geen kerkganger is en dat ook niet per se van plan is. Marieke neemt weer contact met hem op.

d) Consideratierapport; kerkordewijzigingen. Er wordt gevraagd vóór 1 oktober hierop te reageren. Marieke heeft het doorgenomen. Op één punt hebben wij onze bedenkingen, namelijk het punt dat een emeritus predikant, na toestemming van de classis, tot maximaal 10 jaar mag worden aangesteld voor hulpdiensten (is tot leeftijd van 77 jaar). Dit was 3 jaar. Wij vinden maximaal 5 jaar beter, zodat er sneller, beter gekeken wordt naar eventuele samenwerkingen. Koert heeft inmiddels de gevraagde reacties verstuurd.

3. *Diaconie*

a) Wie houdt wijzigingen in het collecterooster bij en waar? Wijzigingen komen zelden voor. Onlangs was er wel een wijziging, omdat Coosje erachter kwam dat het genoemde doel niet meer actief was.

Koert heeft voor 2027 in de tabel met diensten en dienstdoenden een extra kolom gemaakt waarin makkelijker te zien is waarvoor de uitgangscollecte bedoeld is.

- b) Begroting diaconie.
Is opgesteld en wordt ingediend.

4. *Kerkrentmeesters*

- a) Archiveren. Wat, waar en wie?
Leenderd gaat na bij het Dienstencentrum van de PKN in Utrecht wat en hoe er gearchiveerd hoort te worden.
- b) Bevoegdheden voor betalingen. Mail KKA 25/8.
Dit gaat erover dat boven een door ons vastgesteld bedrag een tweede persoon akkoord moet geven. Hier wordt actie op ondernomen.

5. *Jeugdwerk*

Op 9 oktober is er Sirkelslag KIDS (spelpakket voor 8-11 jaar) in De Vloedschuur.

Op 16 oktober is er Sirkelslag YOUNG (spelpakket 12-16 jaar) in Ons Gebouw.

Op 4 oktober is er een jeugddienst. Er is een pizzasessie geweest met de jeugd. Het thema zal zijn: 'Geworteld'. Er zijn heel leuke ideeën ontstaan.

6. *Erediensten*

- a. Er zijn wat wijzigingen in het rooster van de organisten:
25 oktober: Henk Kiestra
1 november: Kees Alblas
15 november (Ontmoetingszondag, koor YES): Henk Kiestra

7. *Pastoraat (wel en wee)*

Het wel en wee van wat gemeenteleden wordt besproken.

Er zijn twee uitschrijvingen.

De huiskamer is verplaatst naar Lokaal 13. Er komen nu zo'n 45 mensen. Het idee van Marchien is om daar mensen te enthousiasmeren om zwachtels te breien voor leprapatiënten.

8. Rondvraag

- Marieke gaat een cursus volgen: 'Dementie, een pastorale en theologische uitdaging'. Als voorbereiding heeft ze veel leeswerk.
- Marieke, Korrie en Marchien gaan naar de Polenherdenking op 19 september. Cora is vrijwilliger.
- Arlette gaat nog een jaar door in de diaconie(!).
- Arlette neemt dit jaar deel in de kascommissie van de diaconale raad.
- De Vloedschuurgemeente en wij houden op dezelfde dag (26 sept.) een markt. Jammer, maar iedere gemeente is vrij om te organiseren. Wellicht in de toekomst afstemmen.
- Wie heeft/maakt de lijst met verjaardagen en jubilea? Deze lijsten komen van Ria Pranger en worden gedeeld met Korrie en Marchien.
- Janny heeft toegezegd nog een jaar deel uit te maken van de diaconie.
- Cora is 7 september jl. bij de vergadering van de Diaconale Raad geweest. Er waren zo'n 15 mensen, van wie 4 nieuwe. Iedereen was verheugd met de nieuwe aanwas.
- Leenderd is met Dick bij Krijn van Dijk, de directeur van De Meeuwenberg, geweest met de vraag 'Wat kunnen wij (meer) samendoen?'. Marieke had ook al mailcontact gehad over 'Wat kunnen wij voor De Meeuwenberg betekenen?'.
- Leenderd neemt de planning van het organistenrooster over van Freek.
- Marchien stopt per januari als ouderling.
- Ca. 50 mensen bezochten onze kerk op Open Monumentendag, 12 sep jl. Enthousiaste mensen en leuke gesprekken.
- Er wordt een vrijwilligersavond georganiseerd op 28 november. Korrie heeft een lijst met de vrijwilligers.

9. Sluiting

Koert leest een gedicht van Hans Bouma: 'Tot het uiterste'.

Wilma Janssen, scriba

1 november: Plaatselijk diaconaal werk

De diaconie schenkt aandacht aan mensen die in een noodsituatie terecht zijn gekomen. Dat kan gaan om mensen in situaties in andere landen, bij rampen of oorlogsgeweld, maar ook om mensen uit onze eigen gemeente die in financiële nood verkeren. Daarbij kunnen de diakenen ook bemiddelen naar instellingen voor gerichte hulp. Met deze collecte ondersteunen we dit diaconale werk.

8 november: Kerk in Actie / Werelddiaconaat / Oeganda

kerk in actie Door klimaatverandering is regen in Noord-Oeganda steeds onvoorspelbaarder. Dat is lastig voor goede landbouw. Soms is het te droog, dan weer te nat. De Anglicaanse Kerk van Oeganda leert 1.200 boeren en boerinnen per jaar hun krachten te bundelen tot sterke boerenorganisaties. Zij krijgen trainingen om klimaatbestendig(er) te leren omgaan met hun landbouwgrond en opbrengst en om hun kennis en ervaring door te kunnen geven aan andere boeren in hun leefomgeving. Steun is aanbevolen!

15 november: Stichting Edukans

De werkers van Edukans creëren onderwijskansen voor kinderen en jongeren in Oost-Afrika. Dat doen zij door te werken aan kwalitatief goede docentopleidingen, door ouders bij het onderwijs te betrekken en door te zorgen voor goed lesmateriaal. Zij geloven dat in goed onderwijs de kracht schuilt om levens positief te veranderen. Helpt u hen helpen?

22 november: Eigen gemeentewerk

Een financiële bijdrage voor al het werk in onze eigen kerkelijke gemeente, om dat goed te kunnen blijven bekostigen.

29 november: Pastoraat

Met deze collecte dragen we financieel bij aan de kosten voor specifiek het pastorale werk in eigen gemeente.

6 december: Stoelenproject 'De Duif'

In de regio Arnhem leven naar schatting tussen de drie- en vierhonderd daklozen. Zij kunnen terecht bij 'Stoelenproject de Duif' – een nachtopvang voor de meest kwetsbare mensen in Arnhem.

Elke nacht vinden daar zo'n 20 mensen gratis en veilig onderdak, een warme douche, gelegenheid om te wassen, een luisterend oor bij een kop koffie, hulp bij het invullen van formulieren, sociale contacten met lotgenoten en een maaltijd. Met onze financiële bijdrage helpen we eraan mee dat dit mogelijk blijft. Zie ook www.nachtopvangdeduif.nl

KOFFIE-INLOOPOCHTENDEN WOENSDAG 11 EN 25 NOVEMBER

Fijn is het toch om elkaar, in de herfst, ook deze maand weer **twee keer** te kunnen ontmoeten in Ons Gebouw, tijdens de koffie-inloop, onder het genot van een lekker bakkie koffie of thee.

Van harte welkom!

Om bijvoorbeeld gewoon ff gezellig bij te kletsen. Met natuurlijk ook de mogelijkheid iets serieus of ontroerends met elkaar te delen.

Ben je benieuwd naar ons koffie-uurtje? Kom gerust eens langs op woensdag 11 en 25 november van 10.30 tot 12.00 uur in Ons Gebouw.

En neem gerust je buurvrouw/man, vriend/vriendin/kennis mee!

Gastvrouw en gastheer zijn Mienie Baart en Tom van der Borg.

Hartelijke groeten, we kijken ernaar uit!

'Kijk eens naar de lelies, kijk hoe ze groeien in het veld' (Matteüs 6: 28).

Dit vormde de kern voor de afgelopen bijeenkomst van de gespreksgroep. Waarin we het dus onder meer hebben gehad over verwondering. Maar ook over wat ons soms hindert om ons te verwonderen: alles wat we bezitten, het streven naar meer en de zorgen die dat met zich mee brengt. De Bergrede zet dat in perspectief: laat je daar niet door (mis)leiden en neem verantwoordelijkheid binnen de vrijheid die ons gegeven is.

We begonnen en eindigden met psalmen die ook spreken over de verwondering om alles wat wij ontvangen, wat ons gegeven is: Psalm 8 en 104. Een klein stukje uit die laatste (vers 24-25 en 33-34):

*Hoe talrijk zijn uw werken, HEER.
Alles hebt U met wijsheid gemaakt,
vol van uw schepselen is de aarde.
Zie hoe wijd de zee zich uitstrekt.
Daar wemelt het, zonder tal,
van dieren, klein en groot.
Voor de HEER wil ik zingen zolang ik leef,
een lied voor mijn God zolang ik besta.
Moge mijn lofzang de HEER behagen,
zoals ik mijn vreugde vind in Hem.*

Maar lees deze Psalm 104 vooral eens in zijn geheel en verwonder je over de grootsheid van Gods gaven!

Als gespreksgroep hebben we nu (na heel wat bijeenkomsten) Matteüs 6 afgesloten. Volgende keer verder in hoofdstuk 7. Dat begint met de bekende woorden *'Oordeel niet, opdat er niet over jullie geoordeeld wordt.'* Ongetwijfeld zal dat de nodige gespreksstof geven.

Van harte welkom op **woensdag 4 november**, van 14.30 tot 16.00 uur in Ons Gebouw (inloop met koffie/thee vanaf 14.15u).

Ds. Marieke Muijen

Hier volgt een terugblik door Geert van de Boer, aangevuld met nog een laatste alinea en een fotocollage van Cora Camps:

Wat hebben we een prachtige dag gehad, met zo veel vrijwilligers en het prachtige weer.

De dagen voorafgaand aan de rommelmarkt hebben we met z'n allen keihard gewerkt om alles te sorteren en klaar te zetten voor de markt. De zaterdagochtend vroeg stond er al een groep mannen klaar om de kramen in elkaar te zetten, zodat die daarna ingericht konden worden.

Om 10.00 uur gingen we open met veel enthousiaste verkopers en kopers. De verkoop op de markt liep goed en met de verkoop van de jam en de spullen via Marktplaats van het afgelopen jaar bracht ons dat op een totaalbedrag van ruim € 7.500,00.

EEN FANTASTISCH BEDRAG!

Een diepe buiging voor allen die zich het afgelopen jaar en deze dag hebben ingezet om dit voor elkaar te krijgen.

En ... wat we hierbij niet onvermeld willen laten: we mochten allen genieten van een heerlijke gevulde soep van Elsbeth en na een lange dag zorgde de jarige Marchien voor een gezellig drankje, terwijl we wachtten op de onthulling van de prachtige eindopbrengst!

En om alvast in de agenda voor volgend jaar te zetten:

➔ 25 september 2027: RommelPlusMarkt Driel

Filmcafé met de film 'The Old Oak' op vrijdag 6 november

In het voormalige Engelse mijnwerkersdorp waar 'The Old Oak' zich afspeelt, lijkt de hoop verdwenen. De laatste ontmoetingsplek is de pub van T.J. Wanneer er Syrische vluchtelingen in het dorp aankomen, ontstaat er spanning, maar ook iets onverwachts: nieuwe ontmoetingen en solidariteit.

In deze indringende film uit 2023 laat regisseur Ken Loach zien hoe mensen die op het eerste gezicht weinig met elkaar gemeen hebben, elkaar toch kunnen vinden. Maarten van Woerden verzorgt de inleiding en het nagesprek. Hij werkte als managementconsultant en trainer in 25 landen en zet zich nu in voor de integratie en begeleiding naar werk van vluchtelingen.

De filmavond is een mooie gelegenheid om samen te kijken, te luisteren en na te praten over een film die raakt en tot nadenken stemt.

Datum en tijd: vrijdag 6 november, 20.00-22.00 uur

Plaats: De Vloedschuur, Kerklaan 4A, Heteren

I.v.m. de organisatie van de avonden wordt aanmelden op prijs gesteld. Opgeven kan via aanmeldengeleboekje@gmail.com. Wilt u daarbij doorgeven: uw naam, telefoonnummer, e-mailadres, woonplaats, met hoeveel personen u komt en of u vervoer wenst of vervoer aanbiedt?

Het hele programma van de werkgroep VIS vindt u in Het Gele Boekje. De digitale versie is te vinden op de website van de kerk onder het kopje 'Activiteiten'.

Hoi allemaal,
Het is 's avonds alweer vroeg donker en 's morgens laat licht, de herfst is echt begonnen en we gaan op weg naar Advent en Kerst. We hebben alweer leuke plannen bedacht, maar daarover in de volgende *Ontmoeting* meer.

Afgelopen tijd speelden we met de kinderen en jongeren **Sirkelslag**. Op twee aparte avonden, maar met voor beide hetzelfde thema en ongeveer dezelfde opdrachten. Het thema was dit jaar: 'Beweeg mee! Open je OGEN.'

Door de spellen ontdekten ze wanneer het goed is om mee te bewegen en wanneer het juist belangrijk is om weerstand te bieden. Een actieve uitdaging vol keuzes, samenwerking en verassingen. De laatste opdracht werd voor beide groepen het bouwen van een lichaam met alle lichaamsdelen waar ze het over gehad hadden. Het moest minimaal 2 meter hoog worden en minimaal 1 meter breed. Een heel gevaarte dus, waarvoor goed samengewerkt moest worden.

Hier zien jullie de resultaten:

Op zondag 1 november is er weer **Kliederkerk** in Driel voor de gezinnen uit Heteren en Driel. Het thema is: 'Sint Maarten'. We gaan dit thema ontdekken door te eten, doen, knutselen/kliederen en te vieren. Jullie zijn welkom vanaf 12.15 uur. Graag even opgeven bij mij. Het is trouwens ook leuk om als grootouders met je kleinkinder(en) te komen. Ook van harte welkom.

Groetjes, *Elske Quakkelaar, jeugdouderling*
jeugdouderling@pkndriel.nl

PUZZEL

Herfst

S	A	J	N	E	G	E	R	W	S	A	T
E	L	E	N	M	M	S	L	E	G	O	V
S	O	E	R	O	O	H	J	R	G	I	E
E	J	T	O	O	N	N	E	K	U	E	B
J	T	B	O	T	A	E	M	R	B	U	N
T	H	L	D	T	S	N	Z	R	F	B	G
L	E	A	S	L	W	N	U	R	O	S	K
E	E	A	L	E	I	I	E	E	A	W	T
K	K	D	E	G	N	B	K	D	U	A	R
I	A	J	E	E	D	K	O	U	D	E	L
E	A	E	R	U	U	V	D	R	A	A	H
N	L	S	O	B	S	T	R	U	I	K	P

BEUKENNOTJE	KAAL
BINNEN	KASTANJES
BLAADJES	KOUD
BOEK	LAARZEN
BOOM	PADDENSTOEL
BOS	REGEN
BRUIN	REGENJAS
EGEL	ROOD
EIKELTJES	STRUIK
GEEL	THEE
GUUR	VOGELS
HAARDVUUR	WIND
HERFST	WORM

Oplossing

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

EN DAN ... NOG EVEN TERUGKIJKEN OP DE STARTZONDAG 13 SEPTEMBER, WANT

de startzondag 13 september was tegelijk de **overstapdienst** van Jeanne, met als thema 'Kijk je mee?'. Ds. Marieke had enkele items in de kerk geplaatst met de vraag of dit mensen was opgevallen, Jeanne liet ons in die dienst een mooi lied op de piano horen ('Scarborough Fair'), haar ouders, Marije en Armand, wisten een paar mooie wensen op de letters van haar naam te laten passen en in een door de kids opgeleukte kletsput zijn mooie ideeën en wensen voor Jeanne gestopt.

Na de dienst waren er activiteiten die alles met het thema te maken hadden. Deze werden afgesloten met een Agapè-lunch, waarvoor eenieder wat lekkers had meegenomen.

Cora Camps

Van de activiteiten na de viering volgen hier nog wat foto's, gemaakt door Cora:

*In deze rubriek ga ik met mensen in gesprek over wat hen bezighoudt, wat ze daarin ervaren en wat ze erover willen delen. Voor dit nummer sprak ik af met **Hans en Hettie Lommert**.*

“Ons kent ons – dat saamhorige vinden wij heel fijn”

“Wil je binnen of in de tuin?” Het is nét oktober als ik bij de Lommerts aanbel, maar het weer is zo zacht dat het zonde is om binnen te zitten. Hettie gaat me dan ook graag voor naar de ruime tuin achter hun huis. Daar is een vrijwel nagelnieuw open tuinhuis, spic en span ingericht met een bankzitzje en een gezellige ronde tafel met stoelen. “Leuk hè, die hebben we nu net twee jaar. Echt genieten! De kinderen zitten hier ook graag.”

Met ‘de kinderen’ bedoelt ze niet alleen Gerben (49), en Wendy (46) en Wendy’s partner Dirk Jan, maar ook de kleinzonen Ole van 16 en Otis van 14. “Heerlijke jongens. Nee, logeren komen ze nu niet meer zo. Veel te druk met school, vrienden, sport. Maar we zien ze wel heel regelmatig.” Broer en zus zijn heel verknocht aan elkaar, vertelt Hettie. En de kleinkinderen? “Otis is een echte vrijbuiters, Ole meer een familieman. En een knuffelkont”, lacht ze. “Maar hij heeft nu een vriendinnetje, uit Etten-Leur, hoe verzint ie het, hè, vanuit Arnhem. Die heeft dus weinig tijd meer naast school en zijn baantje bij de ah.”

Gouden tip

Intussen is ook Hans aangeschoven. Hoe het met hem gaat? “Nu weer wat beter.” De afgelopen maanden ging het fysiek steeds minder goed met hem. De dokters konden niet vinden waar het aan lag, dachten eerst aan zijn hart, toen aan zijn rug, maar kortgeleden kwam hij ‘bij toeval’ iemand tegen die hem de gouden tip gaf: een acupunctuurpraktijk in Velp. “Al na één behandeling kon ik weer pijnvrij een eindje lopen, daar stond ik echt van te kijken. Ik moet nog wel een paar keer terugkomen. En er komt ook nog een MRI in het ziekenhuis. Die afspraak stond al, dus die laat ik maar doorgaan.”

Hij is er enorm opgelucht onder. “Ik liep al met een rollator, joh.”

Hoofdschuddend: “Over dat stukje naar de fysio deed ik bij wijze van spreken een uur, want iedereen hield me staande: ‘Hans, wat heb jij nou?’. Tja, ze kennen me hier allemaal, hè.”

Zijn jullie allebei geboren in Driel?

Hans schudt zijn hoofd. “Hettie niet, ik wel. Ik ben een echte Drielenaar. Ik ben geboren en opgegroeid in het ouwe dorp, in de Merelstraat.” Hettie vult aan: “Ik ben Renkumse, ik ben hier pas komen wonen toen ik met Hans trouwde, in 1976.”

Ze zijn intussen alweer 50 jaar samen, en dat is goed gevierd deze zomer. Ze hebben er prachtige foto's van (zie ook hierbij).

Katholieken en protestanten

Hettie: “Ik leerde Hans kennen door een collegaatje van mij, ik werkte toen bij de Postbank in Arnhem. Zij had met een vriendje afgesproken op de kermis in Driel en vroeg of ik meeding. Nou, daar waren mijn ouders niet zo blij mee, want Driel was katholiek en wij waren (streng) hervormd. Naar Heteren mocht wel, dat was protestants. Ja joh, dat was toen wat. Maar ik ging toch, stiekem. Hadden we ook nog het pontje gemist, moest ik bij Heteren over de brug-in-aanbouw, met mijn brommertje over van die stalen platen ...” Lang verhaal kort: het vriendje van die collega heette ... Hans Lommert. Maar die vriendschap duurde niet lang en daarna kwam Hettie Hans weer tegen, bij een VARA-drive-in-show in gebouw Driessen (wat nu Lokaal 29 heet). Ze schiet weer in de lach bij de herinnering. “Ik weet het nog precies, 13 januari 1973. Mijn ouders keken eerst een beetje zuinig. Totdat mijn vader, die bij de Hevea-fabriek werkte, erachter kwam dat de Lommerts niet katholiek waren, maar protestant. Want de vader van Hans werkte daar ook. Toen was ‘t goed.”

Hoe vanzelfsprekend was het dat jullie in Driel zouden gaan wonen?

“Niet per se”, zegt Hans. “Ik wilde ook best ergens anders wonen.”

Maar Hettie wilde wel heel graag naar Driel. “Punt 1: vanwege mijn schoonmoeder, zo'n lieve vrouw, die was voor mij als een moeder.

Mijn eigen moeder was natuurlijk ook lief, daar niet van, maar die was vaak ziekelijk en lag regelmatig in het ziekenhuis. Bij Hans thuis kon alles, iedereen was er welkom. Dat was voor mij de tweede reden: dat saamhorige. Zijn moeder deed ook van alles voor het dorp en voor de kerk, bijvoorbeeld voor het Verjaardagsfonds, dat had je toen. Daar vouwden we samen aan tafel de enveloppen voor. En ik ging ook graag met haar in Driel naar de kerk.”

Oliebollen

Nee, Hans niet. Hij is niet zo kerks, zegt hij. Er zit bij hem van oudsher wat weerstand op, net als bij zijn vader, die eens per twee weken ging. Hij wil er niet te veel over uitweiden, maar het liep niet altijd lekker tussen hen en de kerk, en met de dominee, in zijn beleving.

“Ik ben ook meer een doener”, zegt hij. Zo bewaart hij bijvoorbeeld goede herinneringen aan het oliebolle bakken in november, samen met o.a. Jan Huijgen, die ook dirigent was van kerkkoor Impuls; de goeie ouwe tijd, die hem nog steeds goed doet bij de herinnering.

Het Polencomité

Ook voor Hans telt saamhorigheid. “Samen de schouders ergens onder zetten, daar houd ik van.” Zo maakt hij al zo’n veertig jaar deel uit van de vrijwilligersgroep van de stichting Driel-Polen. “In september stoelen zetten op het Polenplein, voor de jaarlijkse herdenking en het verkeer regelen. Dat laatste heb ik dit jaar ook nog gedaan. Nee, stoelen zetten doe ik nu niet meer.”

Hij heeft er ook gemengde gevoelens bij, zegt hij eerlijk. “De jongere generatie gaat het nu overnemen, maar dat verloopt hier en daar wat stroef. Ik heb soms het gevoel dat we als oudere garde niet altijd serieus worden genomen. Na veertig jaar heb je echt wel ergens verstand van, zal ik maar zeggen. Ik ken bijvoorbeeld veel chauffeurs van genodigden die elk jaar terugkomen en zij kennen mij. Dan heb je niet veel woorden nodig, je snapt mekaar en dat werkt goed. Dat beseffen die nieuwen niet altijd.” Ook Hettie heeft lang in de stichting meegeholpen. Dit jaar was ze voor het eerst na jaren geen gastvrouw in september. “Maar hand-en-spandiensten doe ik nog altijd graag.”

Ze herkent Hans' kijk erop wel. "Goede communicatie. Dat is het geheim, denk ik."

Overigens zijn ze allebei lovend over de herdenking zelf. "Heel mooi zoals dat nog steeds gaat. Speciaal de rol voor de voetballertjes, die de kransen leggen. Die moeten ze er zéker in houden!"

Alles samen

Wij doen alles samen, vindt Hans. "Nou ... veel", nuanceert Hettie. "Jij gaat bijvoorbeeld op zondag niet met mij naar de kerk. Dat vind ik jammer." Tegen mij: "Gelukkig gelooft hij wel. We kunnen dus wel over dingen praten. Als dat niet kon, zou ik het echt moeilijk vinden, hoor." Als ze moet zingen in de kerk, gaat Hans trouwens wel altijd mee. "Ik ben lid van twee koren. Ja, dat is best veel, maar ik zing heel graag."

Ze is sowieso een bezig bijtje. Twee avonden koor en twee avonden sporten: een keer pilates en een keer bij Luctor, in de Oldenburg. "Met Luctor hebben we ook leuke uitjes. We zijn een keer met zo'n groot zeilschip naar Terschelling gevaren. Hartstikke gezellig. Je mocht alleen niet als stel in één kajuit, dat zou niet leuk zijn voor de singles. We gingen met busjes naar Harlingen. Wij zaten in het eerste busje. Nou, toen heb ik op die boot snel als eerste onze bedjes opgemaakt (in één kajuit), want zonder Hans kan ik echt niet slapen, hoor!"

Hans zit ook niet stil, ook al is hij al een tijdje met pensioen. Zijn werkzame leven begon hij bij Willink in Oosterbeek als loodgieter. Daarna kwam hij bij de Vredestein (het vroegere Hevea) terecht. "In de rubber ging ik toen. Via Fred Vols, die als accountant 'overal' contacten had, hoorde ik dat er plek was bij Gerressen in Westervoort in het rioolwezen. Toen kon ik daar aan de slag." Daarna werkte hij als installateur en als loodgieter bij Quick en bij Heerenstein, de laatste tien jaar via een uitzendbureau. "Het was fijn dat er steeds weer ander werk voor hem was, maar het had ook z'n nadeel", zegt Hettie. "Pensioenbreuk, hè."

Ze hebben nog altijd contact met een collega-vriendengroep vanuit Vredestein. Hans: "Eerst waren we met twaalf man, daar zijn er nu nog zeven van over. We zoeken mekaar op, viere(n) dingen samen,

en we gaan met elkaar uit eten. Hettie helpt dat ook vaak mee regelen. Heel leuk is dat, ja, die heeft zo veel energie!”

Buurtbus

Nu is hij vrijwilliger. “Ja, ook voor de kerk: ik hielp mee bij de renovatie van Ons Gebouw en bij de verbouwing van de kerkzaal een paar jaar geleden. En ik ben altijd present bij de rommelmarkt. En sinds een paar jaar rijd ik de Buurtbus: elke woensdagmiddag de route Heteren – Kesteren, en om de 14 dagen die tussen Heteren en Elst. En verder sport ik ook graag en ben ik bezig met YouTube-filmpjes.” Hettie: “Ja, als ik ’s avonds weg moet vermaakt Hans zich altijd goed, hoor.”

Hoe zouden jullie elkaar beschrijven?

Hans: “Hettie is een hele lieve vrouw, een echte familievrouw. Ze doet alles voor anderen, vooral voor de kinderen, ze staat voor iedereen klaar.” Hij lacht: “Het is gewoon een lekker schatje.”

Daar sluit Hettie met liefde bij aan. “Hans is ook een echte familieman. De kinderen en kleinkinderen zijn z’n alles. Hij is een harde werker en een doorzetter.” Ze geeft hem een aai over zijn arm. “En je bent heel zorgzaam.”

Foto: Merijn Quakkelaar

Over haar eigen zorgzaamheid wil ze ten slotte nog wel iets kwijt, iets wat ze leerde van dochter Wendy. “Dat is ook zo’n lieverd, die snapt dingen goed. Weet je, ik word deze maand 71, dan mag het ook wel een keer wat rustiger, toch? Als iemand me nu iets vraagt, zeg ik dus: “Ik moet er even over nadenken.” Wat trouwens niet betekent dat ze nooit meer wat wil doen. “Maar ik ga het bewuster kiezen. En ik moet zeggen: dat bevalt heel goed.”

Hettie en Hans, hartelijk dank voor jullie gastvrijheid en verhalen!

Empathy

Let me hold the door for you.

I may have never walked

in your shoes,

but I can see

your soles are worn,

your strenght is torn

under the weight of a story

I have never lived before.

Let me hold the door for you.

After all you've walked through,

it's the least I can do.

Morgan Harper Nichols (geb. 1990)

Empathie

Laat me de deur voor je openhouden.

Ik heb dan wel nooit in jouw schoenen gestaan, maar ik zie

dat je zolen versleten zijn,

dat je kracht is gebroken onder het gewicht van iets

wat ik nog nooit heb meegemaakt.

Laat me de deur voor je openhouden.

Na alles wat jij hebt doorstaan is dat wel het minste

wat ik kan doen.

Zondagmiddag 1 november: Choral Evensong in de Koepelkerk, Jansplein 60, Arnhem. Aanvang 16.30 uur. Toegang vrij (deurcollecte na afloop).

Woensdagmiddag 4 november: Gespreksgroep 'Leven en geloof', over thema's uit de bergrede (we zijn bij Matteüs 7). Van 14.30 tot 16.00 uur in Ons Gebouw. Koffie/thee staan klaar vanaf 14.15 uur. Welkom!

Vrijdagavond 6 november: VIS-activiteit: Filmcafé: 'The Old Oak'. Van 20.00-22.00 uur in De Vloedschuur, Kerklaan 4A, Heteren. Met inleiding en nagesprek.

Zondagmiddag 8 november: Blijde Kerk Concert in de RK Kerk in Driel: Gelders Opera- en Operettegezelschap (GOOG) speelt i.s.m. het Lingewaards Mannenkoor (samen meer dan 70 zangers!) koorwerken van Giuseppe Verdi. Aanvang 14.30u. Toegang vrij (na afloop deurcollecte, kan ook met QR-code).

Woensdagochtend 11 en 25 november:

Ook deze maand weer **twee** keer koffie-inloop in Ons Gebouw, 10.30-12.00 uur. Welkom!

Gastvrouw en gastheer: Mienie Baart en Tom van der Borg.

Zondagmiddag 29 november: Cantatevesper 'Wie schön leuchtet der Morgenstirn', BWV 1. In de Koepelkerk, Jansplein 60, Arnhem. Aanvang 16.30 uur. Toegang vrij (deurcollecte na afloop).

Vallende blaadjes

Het is herfst. Hoewel we vooral in nazomerse sferen lijken te blijven hangen, met veel zonnige en nog warme dagen. Toch vallen de blaadjes inmiddels. Dat deden ze deze zomer ook al, maar dan vanwege de hitte ...

Bij sommige mensen daalt in deze periode van het jaar hun levensvreugde mee met de temperatuur. Het aantal mensen met depressieve klachten neemt toe naarmate de bomen kaler worden. Een vriendin die psycholoog is vertelde ook eens dat zij het drukker kreeg als 'de blaadjes weer vallen'.

Midden in de herfst, op 4 november, is het Dankdag voor gewas en arbeid. Iets waar in onze kerken in Driel en Heteren niet meer op de betreffende woensdag aandacht aan wordt besteed, maar op de zondag erna. Je zou daarmee misschien denken dat deze dag een beetje uit de gratie is geraakt. Toch is er in de Betuwe, denk ik, best wel besef van het wonder van groei en bloei. De hitte van de afgelopen zomer heeft laten zien dat er nog steeds essentiële zaken zijn die wij niet kunnen beheersen. Dankdag bestaat dan niet om dat 'beheersen' tot stand te brengen noch om God in een oorzaak-gevolgrelatie te plaatsen van rijkdom en overvloed in het Westen en armoede elders in de wereld. Maar wel om de verwondering te vieren over de kiemkracht die het kleine en onaanzienlijke heeft, om te danken voor het goede en daar vooral van te delen.

Wat wegvalt en wat blijft

Ik moest ook aan vallende blaadjes denken omdat ik bezig ben met een cursus. Die gaat over dementie en de pastorale en theologische uitdaging die daarmee samenhangt. Hoe kijken wij naar mensen met dementie en hoe gaan wij met hen om? Hoe beleven zij geloof en kerk? Wat kunnen we betekenen voor mensen met dementie en hun naasten, als predikant, als gemeente?

Het beeld van vallende blaadjes past voor mijn gevoel bij wat er gebeurt bij mensen met dementie: steeds meer herinneringen vallen weg, steeds meer functies van de hersenen vallen weg (zoals de verwerking van prikkels, regulatie van angst, verbanden kunnen leggen, analyseren, enz.).

Voortbordurend op dat beeld van de vallende blaadjes: Is iemand met gevorderde dementie als een kale boom? Waarin je bijna niet meer de boom in volle bloei/de mens van vroeger kunt herkennen? Soms is dat zo. Dementie kun je niet mooier maken dan het is. Het is een nare ziekte, die met voortdurend verlies te maken geeft.

Tegelijk: de kale boom is nog steeds een boom; geworteld in de aarde waar hij al in stond, zich uitstrekkend naar de hemel, zoals eerder al. Ook een kale boom lééft, wordt gevoed door de aarde en het water uit de hemel, heeft in zijn eigenheid en kaalheid betekenis voor mens en natuur.

Zo kunnen we ook naar mensen met dementie kijken en met hen omgaan: er verandert misschien veel, maar wat we dan noemen de 'intrinsieke waarde' van de mens blijft bestaan. Zoals een boom net zo waardevol blijft, ook al zijn z'n blaadjes gevallen.

Het geeft veel om over na te denken. Ik hoop na afronding van de cursus er op een of andere manier binnen de gemeenten over verder te praten; wordt vervolgd.

Ds. Marieke Muijen

Bijbellesrooster

Het leesrooster dat we hieronder vermelden is een selectie uit het oecumenische (jaar)leesrooster, uitgegeven door de Protestantse Kerk in Nederland.

NB Voorgangers zijn vrij om in de diensten van het rooster af te wijken, dus niet altijd komen onderstaande bijbelgedeelten in de zondagse liturgie terecht.

Zo 1 nov. Jesaja 60:1-22 Openb. 7:2-17 Matt. 5:1-12
Dienst van Schrift en Tafel

Zo 8 nov. Jesaja 48:17-21 1 Tess. 4:1-8 Matt. 25:14-30
Dank(zon)dag voor gewas en arbeid

Zo 15 nov. Ezech. 34:11-17 1 Tess. 4:9-12 Matt. 25:31-46
Ontmoetingszondag in Driel met de Vloedschuurgemeente

Zo 22 nov. Daniël 12:1-4 1 Tess. 5:1-11 Matt. 24:14-35
Eeuwigheidszondag, laatste zondag van het kerkelijk jaar

Zo 29 nov. Jesaja 63:19B-64 1 Kor. 1:1-9 Marcus 13:24-37
1^e zondag van Advent

Zo 6 dec. Jesaja 40:1-11 2 Petr. 3:8-18 Joh. 1:19-28
2^e zondag van Advent

OPPASDIENST VOOR DE ALLERKLEINSTEN

Voor de allerkleinsten (0 t/m 3 jaar) is er tijdens de kerkdienst oppas in Ons Gebouw. Wil je hiervan gebruikmaken, neem dan contact op met Cora Camps (*voor haar gegevens: zie papieren kerkblad*).

Dit graag melden uiterlijk vrijdag voor de betreffende zondagsdienst.

VERVOER NAAR DE KERK

Bent u niet in de gelegenheid om zelfstandig naar de kerk te komen, dan willen wij u graag ophalen. Een telefoontje naar de heer Paul Baart en het wordt geregeld.

Bij geen gehoor kunt u contact opnemen met Elsbeth van de Boer (*voor hun gegevens: zie papieren kerkblad*).

ROOSTER BLOEMENDIENST

1 november	:	fam. Baart
8 november	:	fam. Van Merkerk
15 november	:	fam. Bloed
22 november	:	fam. Roeleveld
29 november	:	fam. De Langen
6 december	:	fam. Baart

*KOPIJ voor het volgende kerkblad (nr. 12, december) aanleveren uiterlijk **dinsdag 17 november** op e-mailadres:*
ontmoetingdriel@gmail.com

KERKDIENTEN

Alle diensten beginnen om 10:00 uur, **tenzij anders vermeld.**

Zondag 1 november *Dienst van Schrift en Tafel*

Voorganger : ds. Marieke Muijen
Organist : Kees Alblas
Uitgangscollecte : Plaatselijk diaconaal werk
Koffieschenken : Desirée Chaillet en Rob van de Harst

Zondag 8 november *Dankdag voor gewas en arbeid*

Voorganger : ds. D. Kruyt
Organist : Freek Withaar
Uitgangscollecte : Kerk in Actie / Werelddiaconaat / Oeganda

Zondag 15 november *Ontmoeting in Driel (met Vloedschuurgemeente)*

Voorganger : ds. Marieke Muijen
Organist : Henk Kiestra
Uitgangscollecte : Stichting Edukans
Koffieschenken : Ria en Jaap Pranger

Zondag 22 november *Laatste zondag kerkelijk jr / Eeuwigheidszondag*

Voorganger : ds. Marieke Muijen
Organist : Bernard van Beek
Uitgangscollecte : Eigen gemeentewerk
Koffieschenken : Coosje en Jan Haan

Zondag 29 november *1^e zondag van Advent*

Voorganger : ds. S. de Kam
Organist : Freek Withaar
Uitgangscollecte : Pastoraat

Zondag 6 december *2^e zondag van Advent*

Voorganger : mw. W. van der Kaaden
Organist : Janneke Bron
Uitgangscollecte : Stoelenproject 'De Duif'